

Vaikų globėjai norėtų, kad pasirengimo globali mokymai būtų ilgesni, juose daugiau dėmesio būtų skiriama žinioms apie vaiko raidos sunkumų kompensavimą, pagalbą vaikams su negalia ir skirtingais amžiaus tarpsniais, lytinio ugdymo klausimams ir paliečiama dar daugiau naujais mokslo tyrimais pagrįstų temų.

Globėjų nuomonę atskleidė vaiko teisių gynėjų užsakymu atliktas globėjų, budinčių globotojų, tėvių ir bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų mokymo ir konsultavimo programos (GIMK) efektyvumo tyrimas. Tyrime dalyvavo 600 respondentų iš 49 šalies savivaldybių. Reikšminga, kad tyrimas atskleidė visų GIMK programos tikslinių grupių požiūrį apie mokymus.

„Vaiko globa šeimoje yra geriausia, ką vaikas gali turėti, kai netenka galimybės augti biologinėje šeimoje. Nauji moksliniai tyrimai atskleidžia, kaip galima padėti vaikui įveikti trauminės patirtis ir čia labai svarbus globėjo tinkamas pasirengimas, žinios. Kuo geriau globėjas žinos pagalbos vaikui būdus, gebės atkurti vaiko pasitikėjimą savimi ir jo saugumo jausmą – iš dalies lemia tolimesnį vaiko gyvenimą. Šį tyrimą paskatino siekis sužinoti, kas padėtų globėjui geriau pasirengti savo misijai ir atliepti vaiko poreikius“, – sako Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos vadovė Ilma Skuodienė.

Pasak I. Skuodienės, ne mažiau svarbus tyrimo tikslas – išgirsti, kas emociškai sustiprintų pačius globėjus, kad išvengtume nesėkmingų globų, apsaugotume vaikus nuo dar daugiau netekčių.

Globėjai nori būti geriau pasirengę laukiantiems iššūkiams

Apie 70 proc. tyrimo dalyvių GIMK programos mokymų organizavimą vertino palankiai ir pritarė, kad programa veiksminga šviečiant visuomenę apie globą ir įvaikinimo patirtis bei ruošiant globėjus atliepti tėvų globos netekusių vaikų poreikius. Taip pat sutiko, kad mokymai padeda išgryninti lūkesčius ir identifikuoti, kas tvirtai apsisprendę globoti, įvaikinti, o kieno motyvacija grįsta emocijomis.

83–93 proc. respondentų labai gerai įvertino mokymų metu vykstančius individualius susitikimus, nes juose gaunami atsakymai į jautrius klausimus padeda geriau suvokti save kaip globėją arba tėvį, biologinių vaikų ir visos šeimos vaidmenį priimant naują šeimos narį.

Tačiau vertinant, ar programa padėjo pilnai pasirengti vaiko globali, įvaikinimui, tikslinių grupių nuomonė išsiskyrė. Teiginiui, kad GIMK programa padėjo visiškai pasirengti vaiko globali, įvaikinimui, pritarė 78 proc. šeimynų atstovų, bet tik 45 proc. globėjų, 39 proc. budinčių globotojų, 36 proc. bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojų.

Respondentai kritiškiau vertino ir mokymų turinį. Vyravo nuomonė, kad yra poreikis papildyti mokymus ir praktines užduotis nauja medžiaga, remtis naujesniais moksliniais šaltiniais, išgirsti siaurų sričių profesionalų, pavyzdžiui, galinčių pasidalyti vaiko neurologinės raidos ypatumais.

42 proc. tyrimo dalyvių sutinka, kad svarbu geriau pasirengti vaikų su negalia globai, tai padėtų kompensuoti turimus vaiko raidos sutrikimus ir tinkamai priimti galinčius pasireikšti vėliau. Taip pat pasigendama gilesnių žinių apie atskirų amžiaus tarpsnių, ypač kūdikystės ir paauglystės ypatumus, pagalbos būdus trauminės patirtis išgyvenusiems vaikams ir įveikiant netektis, lytinio ugdymo temų.

Vyravo nuomonė, kad reikia ilgesnių mokymų, nes dabartinė programos struktūra (7 užsiėmimai) riboja galimybes išdėstyti ir pilnai įsisavinti informaciją.

GIMK programa padeda atpažinti, kuriuos iš šių gebėjimų dalyvis turi, o kur galbūt reikia pagalbos: saugios aplinkos vaikui užtikrinimas ir fizinių poreikių tenkinimas, raidos sunkumų kompensavimas, ryšių su jo biologine šeima užtikrinimas, pagalba mezgant saugius ir patvarius ryšius, bendradarbiavimas sprendžiant vaiko ir šeimos sunkumus.

Kaip pastebėjo I. Skuodienė, tyrimo dalyvių nuomone, GIMK mokymai savaime globos sėkmės neužtikrina – reikšmingai prie to prisidėti gali sklandus paramos sistemos veikimas, nuolatinis globėjų palaikymas ir galimybė toliau vystyti globai reikalingus įgūdžius.

Remiantis tyrimo išvadomis, jau artimiausiu metu GIMK programa bus tobulinama.

Globa organizuojama pagal vienodą tvarką visoje šalyje

GIMK mokymai privalomi siekiantiems globos ir įvaikinimo, taip pat – bendruomeninių globos namų darbuotojams, šeimynų steigėjams ir dalyviams bei budintiems globotojams ir globos centrų darbuotojams.

Šiuo metu šalyje veikia vieningas šeimų parengimo globai procesas. Savivaldybėse įsteigti 66 globos centrai vykdo ir koordinuoja veiklą, susijusią su vaiko globa ir įvaikinimu – pagal GIMK programą rengia mokymus, atlieka pavienių žmonių ir šeimų pasirengimo vertinimą, užtikrina palydėjimą bei tęstinę pagalbą globėjams.

Vieninga GIMK programa pradėta taikyti 2008 m. sudarius sutartį su JAV asociacija Child Welfare League of America dėl programos licencijos. Taip siekta, kad kuo daugiau vaikų patektų į šeimos aplinką, o juos priimančios šeimos gautų tinkamą parengimą bei pagalbą vaiko poreikiams ir geriausiems interesams užtikrinti.

Kviečiame visus, galinčius atverti savo širdį ir namų duris be tėvų globos likusiam vaikui, susisiekti su vaiko teisių gynėjais, užduoti bet koki rūpimą klausimą, pasitarti ar atvirai pasikalbėti, ir galbūt jūsų gyvenimą praturtins neišdildoma patirtis ir nauja draugystė.

Kilus klausimams, kviečiame žmones pasikonsultuoti su vaiko teisių gynėjais skambinant nemokamu tel. 8 800 10 800, taip pat galima rašyti žinutę interneto svetainėje vaikoteises.lrv.lt esančiame pokalbių laukelyje. Pranešti apie vaiko teisių pažeidimą galima artimiausiame vaiko teisių apsaugos skyriuje, užpildant formą Tarnybos interneto svetainėje arba skambinant bendruoju pagalbos numeriu 112.

